Práva obetí – podľa krajín

Spain

Aký je postup na uplatnenie nároku na náhradu škody od páchateľa? (napr. nezávislé súdne konanie, občianskoprávna žaloba, spoločné občianskoprávne a trestné konanie)

Ako súkromný žalobca sa môžete domáhať náhrady škody prostredníctvom občianskoprávnej žaloby v rámci toho istého trestného konania alebo odložiť tento nárok, kým sa trestné konanie neskončí. Ak sú obe žaloby oddelené, občianskoprávna žaloba musí počkať až do ukončenia trestného konania.
Navyše sa na konaní môžete zúčastniť len ako poškodený, ktorý nemá žiadne postavenie v konaní. Ak nevystupujete v konaní ako poškodený, ktorý sa domáha náhrady škody, prokurátor podá vo vašom mene občianskoprávnu žalobu. Ak súd vyhlási, že obvinený je nevinný alebo neprizná náhradu škody, môžete sa vždy domáhať náhrady škody prostredníctvom občianskoprávneho konania.
Občianskoprávna zodpovednosť obvineného sa vzťahuje na vrátenie majetku, nápravu škody a náhradu škôd vrátane tých, ktoré spôsobil vášmu partnerovi a deťom.
Náhradu škody môžete získať aj od štátu.
Úrady na podporu obetí trestných činov sú oprávnené pomáhať obetiam trestných činov v cezhraničných situáciách v prípadoch, keď bol trestný čin voči vám spáchaný v inom členskom štáte Európskej únie ako Španielsko a máte obvyklý pobyt v Španielsku. V prípadoch trestných činov terorizmu v cezhraničných situáciách je orgánom poskytujúcim pomoc ministerstvo vnútra prostredníctvom generálneho riaditeľstva na podporu obetí terorizmu.
Vo všeobecnosti bude okrem trestných činov terorizmu asistenčný orgán spolupracovať pri iniciovaní a vykonávaní postupov na priznanie pomoci zo strany členského štátu Európskej únie, kde bol trestný čin spáchaný, aby ste ako navrhovateľ mohli zo Španielska získať prístup k náhrade škody od štátu, na ktorého území bol trestný čin spáchaný.
Úrady na podporu obetí trestných činov vám ako žiadateľovi o pomoc poskytnú na tento účel tieto informácie:
informácie o možnostiach požiadania o finančnú pomoc alebo náhradu škody, postupoch alebo požadovaných formulároch žiadostí vrátane spôsobu, akým sa musia vyplniť, a podporných dokumentoch, ktoré môžu byť potrebné,
všeobecné usmernenie o spôsobe, akým vyplniť žiadosti o doplňujúce informácie.
Okrem toho úrady na podporu obetí trestných činov ako asistenčné orgány musia:
postúpiť váš nárok a podporné dokumenty, ako aj všetky dokumenty, ktoré môžu byť neskôr požadované v prípade potreby rozhodovaciemu orgánu určenému štátom, na ktorého území bol trestný čin spáchaný,
spolupracovať s rozhodovacím orgánom, ak v súlade s jeho vnútroštátnymi právnymi predpismi tento orgán rozhodne o vypočutí navrhovateľa alebo akejkoľvek inej osoby.
V prípade, že sa nárokom na zákonom stanovenú štátnu pomoc zaoberá asistenčný orgán štátu, v ktorom má žiadateľ obvyklý pobyt, rozhodovacím orgánom je generálne riaditeľstvo pre personálne náklady a štátne dôchodky ministerstva hospodárstva a financií.
Rozhodovací orgán vám ako žiadateľovi o pomoc, ako aj asistenčnému orgánu musí oznámiť:
prijatie žiadosti o štátnu pomoc, orgán, ktorý začne konanie, časový rámec na vynesenie rozhodnutia, a ak je to možné, predpokladaný dátum, keď bude prijaté rozhodnutie,
rozhodnutie, ktorým sa ukončí konanie.
V prípade trestných činov **terorizmu** bude ministerstvo vnútra (generálne riaditeľstvo pre podporu obetí terorizmu) vystupovať ako asistenčný orgán v prípadoch, keď je trestný čin spáchaný v inom členskom štáte Európskej únie ako Španielsko a vy ako žiadateľ pomoci máte obvyklý pobyt v Španielsku, aby ste mohli získať primeranú náhradu škody od Španielska, prípadne od štátu, na ktorého území bol trestný čin spáchaný. Úkony, ktoré musí vykonať generálne riaditeľstvo pre podporu obetí ako asistenčný alebo rozhodovací orgán, sú rovnocenné tým, ktoré prináležia generálnemu riaditeľstvu pre personálne náklady a štátne dôchodky ministerstva hospodárstva a financií.

Súd uložil páchateľovi, aby mi zaplatil náhradu škody. Ako môžem zabezpečiť, aby páchateľ skutočne zaplatil?

Ak bol páchateľ vyhlásený za čiastočne platobne neschopného, celú pomoc alebo jej časť vyplatí štát.
Na štát sa prenesú vaše práva voči strane, ktorá nesie občianskoprávnu zodpovednosť za trestný čin, až do plnej výšky predbežnej alebo konečnej pomoci, ktorá vám bola priznaná ako obeti alebo príjemcovi.
Štát môže podať žalobu proti strane, ktorá nesie občianskoprávnu zodpovednosť za trestný čin, v ktorej požiada o úplné alebo čiastočné vrátenie poskytnutej pomoci.
Táto žaloba sa podľa potreby vykoná prostredníctvom postupu správneho vymáhania a uplatní sa okrem iných v týchto prípadoch:
ak sa v konečnom súdnom rozhodnutí konštatuje, že nebol spáchaný trestný čin,
ak ste po vyplatení pomoci v priebehu troch rokov od jej poskytnutia získali vy ako obeť, ako aj iní príjemcovia z akýchkoľvek dôvodov celú náhrady utrpenej škody alebo jej časť,
ak bola pomoc získaná na základe falošnej alebo zámerne neúplnej informácie alebo iným podvodným spôsobom, ako aj pomocou zámerného zamlčania okolností, ktoré by viedli k zamietnutiu požadovanej pomoci alebo k jej zníženiu,
ak je náhrada škody priznaná v rozsudku nižšia ako predbežná pomoc.
Táto žaloba sa podá za účasti štátu vo vedenom trestnom alebo občianskom súdnom konaní bez toho, aby bola dotknutá občianskoprávna žaloba, ktorú môže podať prokurátor.

Ak páchateľ nezaplatí, môže mi štát vyplatiť preddavok? Za akých podmienok?

Ak bola osoba odsúdená za trestný čin vyhlásená za čiastočne platobne neschopnú, celú pomoc alebo jej časť vyplatí štát.
Predbežná pomoc sa môže poskytnúť pred vynesením konečného súdneho rozhodnutia, ktorým sa ukončí trestné konanie, pokiaľ sa preukáže neistá hospodárska situácia, v ktorej ste sa ocitli vy ako obeť alebo iní príjemcovia.
O predbežnú pomoc je možné požiadať po tom, ako oznámite udalosti príslušným orgánom, alebo ak trestné konanie prebieha *ex officio*, na základe týchto udalostí.

Mám nárok na náhradu škody od štátu?

Môžete získať náhradu škody od štátu.

V Španielsku existuje systém pomoci pre obete úmyselných a násilných trestných činov spáchaných v Španielsku s následkom smrti, závažného ublíženia na zdraví alebo závažného poškodenia telesného alebo duševného zdravia. Pomoc sa poskytuje aj obetiam trestných činov proti sexuálnej slobode, aj keď sú tieto trestné činy spáchané bez násilia.
Vo všeobecnosti môžete získať prístup k zákonom stanovenej finančnej pomoci, ak ste v čase spáchania trestného činu španielskym štátnym príslušníkom alebo štátnym príslušníkom iného členského štátu Európskej únie, alebo ak sa na vás nevzťahuje ani jedno z uvedeného, ak máte obvyklý pobyt v Španielsku alebo ste štátnym príslušníkom iného štátu, ktorý na svojom území priznáva podobnú pomoc španielskym štátnym príslušníkom.
V prípade úmrtia musia uvedené požiadavky na štátnu príslušnosť alebo pobyt spĺňať iní príjemcovia, a nie zosnulá osoba.
V prípade závažného ublíženia na zdraví alebo závažného poškodenia telesného alebo duševného zdravia budú príjemcami **priame obete**, t. j. tí, ktorí utrpeli zranenia alebo poškodenie zdravia.
V prípade úmrtia sú príjemcami **nepriame obete,** ktorými môžu byť:
manžel zosnulej osoby, ak neboli právne odlúčení, alebo osoba, ktorá žila so zosnulým v trvalom vzťahu podobnom manželstvu aspoň dva roky pred smrťou, pričom pokiaľ mali spolu deti, postačuje samotné spolužitie. Zahrnuté sú aj deti uvedených osôb, aj keď nie sú deťmi zosnulej osoby, pokiaľ sú finančne závislé od tejto osoby a žili v spoločnej domácnosti.
Príjemcom v žiadnom prípade nemôže byť niekto, kto bol odsúdený za úmyselné zabitie v akejkoľvek forme, ak zosnulý bol jeho manželom alebo osobou, s ktorou boli v trvalom vzťahu podobnom manželstvu.
Dieťa zosnulej osoby, ktoré bolo závislé od tejto osoby a žilo s ňou v spoločnej domácnosti, za predpokladu, že deti, ktoré sú maloleté alebo dospelí so zdravotným postihnutím, sú finančne závislé.
Rodič zosnulej osoby, ktorý bol finančne závislý od tejto osoby, pokiaľ neexistuje nikto, kto by sa nachádzal v uvedených situáciách.
Rodičia maloletej osoby, ktorá zomrela v priamom dôsledku trestného činu, sa takisto považujú za nepriame obete na účely finančnej pomoci stanovenej v španielskych právnych predpisoch.
Zranenia, ktoré oprávňujú obete na získanie finančnej pomoci, sú tie, ktoré spôsobia osobe, ktorá ich utrpela, poškodenie telesnej integrity alebo telesného alebo duševného zdravia a dočasné zdravotné postihnutie trvajúce dlhšie ako šesť mesiacov alebo trvalé zdravotné postihnutie so stupňom zdravotného postihnutia najmenej 33%.
Poskytnutie pomoci je vo všeobecnosti podmienené vynesením konečného súdneho rozhodnutia, ktorým sa ukončí trestné konanie. Vzhľadom na časové rámce pre rozhodnutia o trestných veciach pred vynesením konečného súdneho rozhodnutia, ktorým sa ukončí trestné konanie, sa v zákone stanovuje možnosť poskytnutia predbežnej pomoci so zohľadnením neistej ekonomickej situácie obete trestného činu alebo iných príjemcov. O predbežnú pomoc je možné požiadať, keď obeť oznámi udalosti príslušným orgánom alebo keď trestné konanie začnú príslušné orgány bez potreby podania oznámenia.
Výška pomoci nesmie v žiadnom prípade prevýšiť náhradu škody stanovenú v rozsudku.
V prípade úmrtia maloletej osoby alebo osoby so zdravotným postihnutím ako priameho dôsledku trestného činu rodičia alebo poručníci maloletej osoby budú oprávnení iba na pomoc pozostávajúcu z náhrady výdavkov na pohreb, ktoré skutočne zaplatili, až do výšky limitu stanoveného zákonom.
V prípadoch trestných činov proti sexuálnej slobode, ktoré spôsobia obeti poškodenie jej duševného zdravia, výška pomoci pokryje náklady na terapeutickú liečbu, ktorú si obeť slobodne vyberie, do maximálnej výšky stanovenej zákonom.
Lehota na požiadanie o pomoc je vo všeobecnosti jeden rok od spáchania trestného činu. Plynutie tejto lehoty sa pozastaví, keď začne trestné konanie, a obnoví sa po vynesení konečného súdneho rozhodnutia a jeho oznámení obeti.
Prijatie pomoci **je nezlučiteľné** s:
náhradou škody stanovenou rozsudkom. Celá pomoc alebo jej časť sa však vyplatí, ak bol páchateľ vyhlásený za čiastočne platobne neschopného,
náhradou škody alebo pomocou zo súkromného poistenia, ako aj dotáciou sociálneho zabezpečenia, ktoré možno uplatniť v dôsledku dočasného zdravotného postihnutia obete. Pomoc sa však má vyplatiť príjemcovi súkromného poistenia, ak by výška náhrady škody, ktorá sa má prijať z tohto poistenia, bola nižšia ako výška stanovená v rozsudku,
prijatie tejto pomoci nebude v žiadnom prípade zlučiteľné s náhradou škody obetiam ozbrojených skupín a terorizmu.
Prijatie pomoci **je nezlučiteľné**:
v prípadoch trvalého zdravotného postihnutia alebo úmrtia obete s prijatím akéhokoľvek štátneho dôchodku, na prijatie ktorého má príjemca nárok,
so sociálnou pomocou uvedenou v článku 27 organického zákona č. 1/2004 z 28. decembra 2004 o komplexných ochranných opatreniach proti násiliu založenému na rodovej príslušnosti (*Ley Orgánica 1/2004 de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*).
Pomoc pri trvalom zdravotnom postihnutí je nezlučiteľná s pomocou pri dočasnom zdravotnom postihnutí.
Právomoc na spracovanie a rozhodnutie o nárokoch na zákonom stanovenú štátnu pomoc prináleží generálnemu riaditeľstvu pre personálne náklady a štátne dôchodky ministerstva hospodárstva a financií v prípade obetí akéhokoľvek trestného činu s výnimkou obetí terorizmu, pričom v takom prípade je príslušné ministerstvo vnútra (generálne riaditeľstvo na podporu obetí terorizmu).
Ak ste sa stali **obeťou terorizmu**, existuje rad štátnych pomocí určených pre obete terorizmu ako náhrada škôd spôsobených týmto druhom trestnej činnosti za predpokladu, že existuje úplná súvislosť medzi teroristickým činom a utrpenou škodou.
Škody, pri ktorých sa dá uplatniť náhrada škody:
ublíženia na telesnom a duševnom zdraví, ako aj výdavky na lekárske ošetrenie, protézy a operáciu.
Tieto výdavky sa vyplatia dotknutej osobe iba v prípade, ak sa v plnej výške alebo čiastočne nehradia z verejného alebo súkromného systému sociálneho zabezpečenia,
majetkové škody spôsobené na domácnostiach fyzických osôb alebo tie, ktoré vznikli v obchodných a priemyselných podnikoch, ústrediach politických strán, odborových a sociálnych organizáciách,
náklady na dočasné ubytovanie počas vykonávania rekonštrukčných prác na obvyklých bydliskách fyzických osôb,
škody spôsobené na osobných vozidlách, ako aj tie, ktoré spôsobili vozidlá používané na pozemnú prepravu osôb alebo tovaru s výnimkou vozidiel vo verejnom vlastníctve.
Náhrada uvedených škôd s výnimkou ublíženia na zdraví bude doplnková k tým, ktoré stanovil v tých istých veciach akýkoľvek iný verejný orgán, alebo k tým, ktoré vyplývajú z poistných zmlúv. V týchto prípadoch sa poskytne náhrada akýchkoľvek súm, ktoré môžu vyplynúť z rozdielu medzi tým, čo zaplatili tieto orgány verejnej správy alebo poisťovne, a oficiálnym ocenením.
Výška náhrady sa určí podľa vzniknutej škody (závažnosti zranení a druhu zdravotného postihnutia, ktoré spôsobili, úmrtia atď.).
Iná pomoc:
na štúdium: v prípade teroristického činu s následkom zranení osobitného významu pre študenta, jeho rodičov alebo poručníkov, alebo zranení, v dôsledku ktorých budú nespôsobilými na výkon ich obvyklého povolania,
okamžitá psychologická pomoc a poradenstvo pre obete, ako aj pre rodinných príslušníkov,

vo výnimočných prípadoch mimoriadna pomoc na zmiernenie situácií týkajúcich osobných alebo rodinných potrieb obetí, na ktoré sa nevzťahuje bežná pomoc alebo v prípade ktorých je bežná pomoc výrazne nedostatočná.

Príjemcovia pomoci:

v prípade zranení zranené osoby,

ak došlo k úmrtiu:

manžel zosnulej osoby,

druh, s ktorým zosnulý žil v spoločnej domácnosti najmenej dva roky,

druh, s ktorým mal zosnulý deti,

rodičia zosnulej osoby, ak od nej boli finančne závislí. Ak zosnulá osoba nemá rodičov, potom jej vnuci, súrodenci a starí rodičia, ktorí boli finančne závislí od tejto osoby, v uvedenom poradí,

ak neexistujú žiadne z uvedených osôb, deti, a ak ich zosnulý nemal, rodičia, ktorí neboli finančne závislí od zosnulej osoby.

Všeobecná lehota na predloženie žiadostí o náhradu osobnej alebo majetkovej škody je jeden rok odo dňa, keď škoda vznikla.

Úrad na poskytovanie informácií a pomoci obetiam terorizmu národného trestného a správneho súdu (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*) v spolupráci s generálnym riaditeľstvom pre podporu obetí terorizmu ministerstva vnútra vám ako obeti terorizmu pomôžu počas postupu na uplatnenie nároku na náhradu škody: pri získaní osvedčení o konečných rozsudkoch, príkazov o nevymáhaní občianskoprávnych záväzkov a s inými dokumentmi potrebnými na spracovanie pomoci.

Mám nárok na náhradu škody, ak páchateľ nie je odsúdený?

Konečný rozsudok v trestnom konaní, proti ktorému sa nemožno odvolať, musí preukázať, že úmrtie, ublíženie na zdraví a vážne poškodenie telesného alebo duševného zdravia predstavujú úmyselný a násilný trestný čin, a následne sa musí v rozsudku určiť primeraná náhrada škody.

Ak chcete podať žiadosť o finančnú pomoc, musíte k žiadosti pripojiť kópiu konečného súdneho rozhodnutia, ktorým sa ukončí trestné konanie, či ide o rozsudok, rozsudok pre zmeškanie alebo rozhodnutie o ukončení konania z dôvodu úmrtia páchateľa, alebo rozhodnutie o zamietnutí veci.

Výška poskytnutej pomoci nesmie v žiadnom prípade prevýšiť náhradu škody stanovenú v rozsudku.

Mám v čase, keď očakávam rozhodnutie o mojej žiadosti o náhradu škody, nárok na platbu v prípade naliehavej potreby?

Predbežná pomoc sa môže poskytnúť pred vynesením konečného súdneho rozhodnutia, ktorým sa ukončí trestné konanie, pokiaľ sa preukáže neistá hospodárska situácia, v ktorej ste sa ocitli vy ako obeť alebo vaši dediči.

O predbežnú pomoc je možné požiadať po tom, ako oznámite udalosti príslušným orgánom, alebo ak trestné konanie prebieha *ex officio*, na základe týchto udalostí.

Posledná aktualizácia: 17/01/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.